

ANBEFALINGER

Udvidet producentansvar på emballage

plastic change

OCEANA

RÅDET FOR
GRØN OMSTILLING

Danmarks
Naturfredningsforening

ENGANGSEMBALLAGER ET PROBLEM FOR NATUR, MILJØ OG KLIMA

- Vores emballageforbrug er stigende – 30 % over den sidst opgjorde 5 års periode ([Link](#)).
- Den globale produktion af plastik udleder i dag mere CO2 end den samlede globale luftfart ([Link](#)).
- Ca. 40 % af al plastik der produceres anvendes til emballager, og det anslås, at 95 % af værdien af plastemballagerne går tabt efter kun én forbrugscyklus ([Link](#)).
- Mindst 10 mio. ton. Så meget plastik bliver der udledt i verdenshavene hvert eneste år. Det svarer til en lastbil fyldt med plastik, der tømmes ud i havene hvert minut! ([Link](#)).
- Næsten 50 % af alt menneskeskabt affald i verdenshavene er plastikemballage til to-go føde- og drikkevarer ([Link](#)).

NU HAR VI CHANCEN FOR AT VENDE UDVIKLINGEN – MEN ER VI VED AT FORPASSE DEN?

- Samarbejdsforummet (L&F, KL, DAF, DI og DE) er kommet med anbefalinger.
- Fokus på det organisatoriske og "downstream" – behandlingen af emballage, når det er blevet til affald.
- Tid til "upstream"-fokus – de løsninger der forhindrer, at emballagen ender som affald.
- Erfaringer fra producentansvar i andre EU-lande: Ingen reduktion i mængder eller øget genbrug

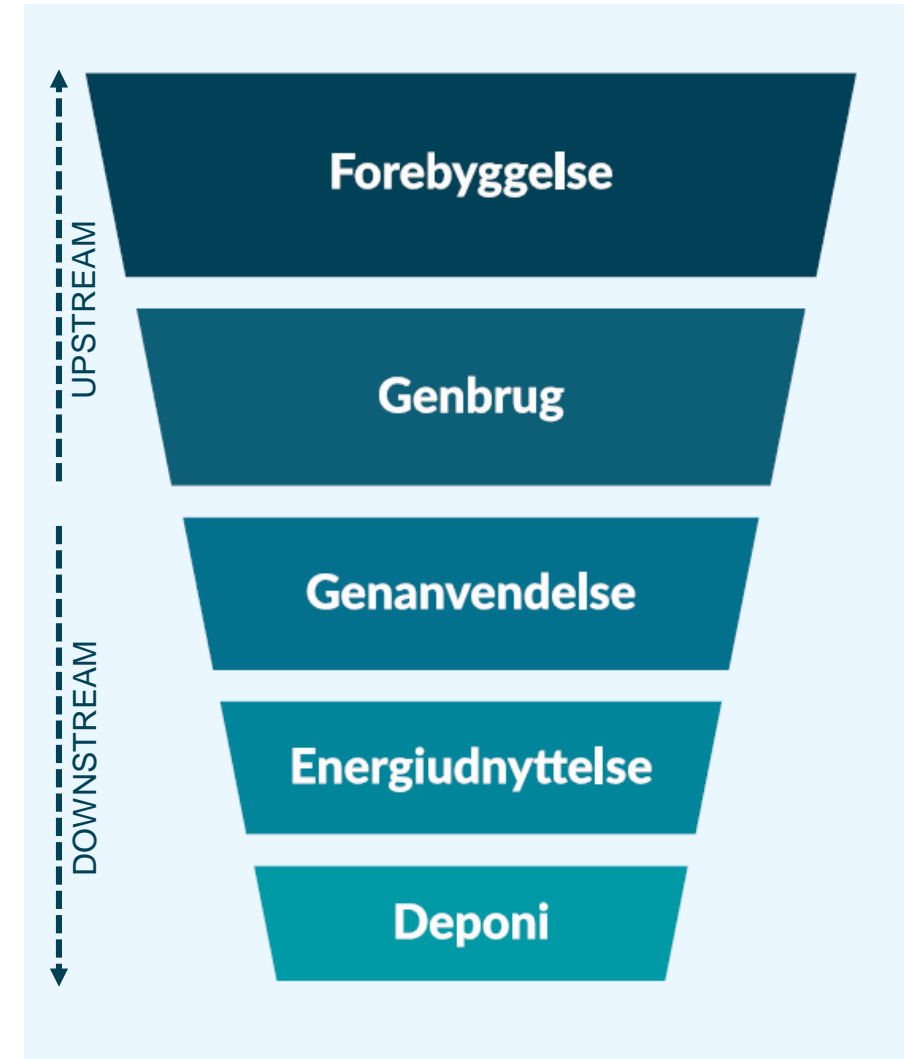
Linær økonomi

Genanvendelsesøkonomi

Cirkulær økonomi

HOVEDANBEFALINGER

PRODUCENTANSVAR MED FOKUS PÅ GENBRUG

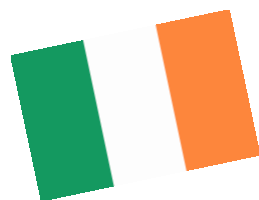
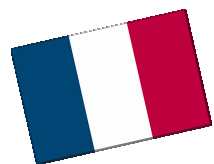
Behov for et systemisk skift væk fra engangsbrug og over til øget genbrug/genpåfyldning, hvor det samme produkt bruges igen og igen.

- ✓ **SÆT NATIONALE REDUKTIONS- OG GENBRUGSMÅL FOR EMBALLAGER:**
  - ✓ Emballageaffald skal reduceres med 25 % i 2025 og 50 % i 2030
  - ✓ Genbrugsmål for markedsført emballage på 10 % i 2025, 15 % i 2027 og 50 % i 2030
  - ✓ 80 % af alle drikke- og fødevarer beholdere, der sættes på markedet i Danmark i 2030 skal være genbrugelige
- ✓ **STIL KRAV OM, AT GENBRUGELIGT EMBALLAGE SKAL TILBYDES VED TAKE-AWAY**

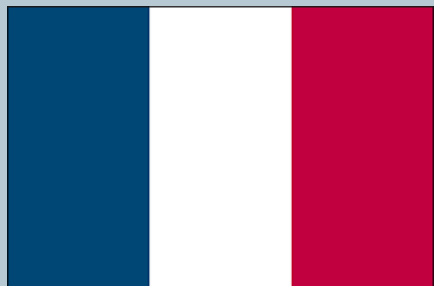

VIL DANMARK VÆRE FOREGANGSLAND ELLER HALTE EFTER?

ANDRE EU-LANDE GÅR FORAN MED GENBRUGSMÅL OG LOVGIVNING

- **Al emballage: 5 % genbrug i 2023. 10 % genbrug i 2027**
- **Fuld udfasning af engangsplastikemballage inden 2040**
- Genbrugs-fond med mere end 50 mio. EUR årligt: Mindst 2 % bidrag gennem EPR-system
- Krav om genbrugeligt service "on-site" i caféer fra 2023 m.v.

- **Mindst 70 % af drikkevareemballager** på tyske marked skal være genbrugelige i 2022.
- Alle restauranter og take-away steder skal tilbyde et genbrugeligt alternativ fra 2023.

- Andelen af genbrugelige emballager på det svenske marked skal stige med **mindst 20 % fra 2022 til 2026 og mindst 30 % fra 2022 til 2030.**

FÆLLES OPFORDRING FRA ORGANISATIONER & FORSKERE: SÆT NATIONALE REDUKTIONS- OG GENBRUGSMÅL

Til: Miljøministeren

Kopi: Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg

25. november 2021

Åbent brev til miljøminister Lea Wermelin: Grib chancen og sæt nationale mål for reduktion og genbrug i det kommende producentansvar for emballager

Kære Lea Wermelin

Mindst 10 mio. ton. Så meget plastik bliver der udledt i verdenshavene hvert eneste år. Det svarer til en lastbil fyldt med plastik, der tømmes ud i havene hvert minut! Hvis plastik var et land ville det være den 5. største udleder af CO2 i verden. Alligevel buldrer produktionen og brugen af plastik derudad, og omkring halvdelen af al plastik produceret er designet til engangsbrug.

Der er behov for et systemisk skift væk fra engangsbrug og over til øget genbrug, hvor det samme produkt bruges igen og igen.

Regeringen har lige nu en unik mulighed for at sætte skub i et dette skifte og handling bag sig erklærede ønske om at knække affaldskurven, når Danmark skal implementere udvidet producentansvar på emballager og visse engangsplastprodukter som følge af krav fra EU.

Som aktører på området er vi dog bekymrede for, at Danmark er ved at forpasse denne mulighed. Vi skriver til dig med en fælles opfordring til at implementere et producentansvar, der ikke alene fokuserer på affaldshåndtering og sortering af emballage, men også på affaldsforebyggelse – og dermed en reduktion af selve emballageaffaldsmængderne.

Andre EU-medlemsstater er i fuld gang, og Danmark sakker lige nu bagud. **Derfor opfordrer vi til, at Danmark sætter ambitiøse nationale mål for reduktion og genbrug af emballage, der sigter på en halvering af det danske emballageaffald og en markant øget andel genopfyldelig emballage på det danske marked i 2030.**

Uden nationale mål for reduktion og genbrug vil der være en skæv incitamentsstruktur i producentansvaret, hvor investering i ny infrastruktur og innovation primært vil rette sig mod affaldssortering og genanvendelse i stedet for reel forebyggelse og reduktion af affald.

Stigende emballageforbrug er problem for både klima og miljø

Ifølge [Miljøstyrelsens emballagestatistik](#) har det danske emballageforbrug været stigende i en lang årrække. Alene brugen af plastikemballage steg med 30 % over den senest opgjorte 5-årige periode. Med bl.a. stigende take-away-forbrug og e-handel forventes forbruget at stige yderligere.

Engangsemballager trækker på jordens ressourcer både i udvindingen, produktionen og affaldshåndteringen. Det anslås, at 95 % af værdien af plastemballage går tabt efter kun én forbrugs cyklus. Engangsemballager er samtidig en af de største kilder til affald i natur og havmiljø.

Der er altså et åbenlyst behov for at sætte en retning mod et mindre og smartere emballageforbrug. Her har producenterne en meget væsentlig rolle at spille.

Med venlig hilsen

Pascale Moehrle
Administrerende direktør, Oceana in Europe

Maria Reumert Gjerding
Præsident, Danmarks Naturfredningsforening

Anne Aittomaki
Strategisk direktør, Plastic Change

Claus Ekman
Direktør, Rådet for Grøn Omstilling

Bo Øksnebjerg
Generalsekretær, WWF Verdensnaturfonden

Jens Bomann Christensen
Konstitueret direktør, Dansk Affaldsforening

Torben E. Hoffmann Rosenstock
Direktør, Danmarks Restauranter og caféer

Anja Phillip
Formand, Forbrugerrådet Tænk

Christian Ibsen
Direktør, Concito Danmarks Grønne
Tænketank

Jens Friis Lund
Medstifter, Klima- og Omstillingsrådet

Delphine Lévi Alvarès
Coordinator, Break Free From Plastic Europe

Kristian Syberg
Lektor, Institut for Naturvidenskab og Miljø,
Roskilde Universitet

Thomas Budde Christensen
Associate professor, Institut for Mennesker og
Teknologi, Roskilde Universitet

Stig Hirsbak
Ekstern lektor, Institut for Planlægning,
Aalborg Universitet

Lina Katan
Erhvervs-Ph.D, Institut for Byggeri, By og
Miljø, Aalborg Universitet

Simon Elsborg Nygaard
Lektor, Department of Psychology and
Behavioural Sciences, Århus Universitet

OCEANA

Danmarks
Naturfredningsforening

plastic change

RÅDET FOR
GRØN OMSTILLING

DRC
DANMARKS
RESTAURANTER
& CAFÉER

Dansk
Affaldsforening
Affald er ressourcer

Forbrugerrådet
Tænk

CONCITO
DANMARKS GRØNNE TÆNKETANK

#breakfreefromplastic

KOR
KORUM

KONTAKT:

Danmarks Naturfredningsforening: Mette Ranfelt, miljøpolitisk chefrådgiver, mette@dn.dk, mobil 31193251

Oceana: Naja Andersen, politisk seniorrådgiver, nandersen@oceana.org, mobil 53788626

Plastic Change: Malene Høj Mortensen, public affairs medarbejder, mhm@plasticchange.org, mobil 27280593

Rådet for Grøn Omstilling: Lone Mikkelsen, seniorrådgiver, lone@rgo.dk, mobil 25792001

WWF Verdensnaturfonden: Mille Herskind, public affairs specialist, mille.herskind@wwf.dk

---

plastic change

OCEANA

RÅDET FOR
GRØN OMSTILLING

Danmarks
Naturfredningsforening

SPØRGSMÅL OG DRØFTELSE

plastic change

OCEANA

RÅDET FOR
GRØN OMSTILLING

Danmarks
Naturfredningsforening

ANBEFALING: SÆT NATIONALE REDUKTIONS- OG GENBRUGSMÅL

VI ANBEFALER

- **SÆT NATIONALE REDUKTIONS- OG GENBRUGSMÅL FOR EMBALLAGER:**
  - Emballageaffald skal reduceres med 25 % i 2025 og 50 % i 2030
  - Genbrugsmål for markedsført emballage på 10 % i 2025, 15 % i 2027 og 50 % i 2030
  - 80 % af alle drikke- og fødevarer beholdere, der sættes på markedet i Danmark i 2030 skal være genbrugelige

HVORFOR?

- **Sikre rette incitamenter:** Reduktions- og genbrugsmål skal supplere de allerede fastsatte genanvendelsesmål for at undgå en skæv incitamentstruktur, og for at sikre, at indsatser og investeringer først og fremmest rettes mod affaldsforebyggelse og øget genbrug. Genbrugsmål skal øge incitament til investering i genbrugsløsninger, mens reduktionsmål skal sikre, at den samlede mængde emballage på markedet ikke blot øges, men at en reel reduktion (forebyggelse) opnås.
- **Andre lande har allerede sat mål:** EU-lande som Sverige og Frankrig har allerede sat genbrugsmål for emballager som en del af deres implementering af udvidet producentansvar.
- **Genbrugsløsninger findes men skal hjælpes på vej:** Der findes allerede en række genbrugsløsninger for emballage på det danske marked, bl.a. indenfor take-away, e-handel og personlig pleje. Det viser bl.a. rapport fra Nordic Sustainability og Plan Miljø ("[Fra engangsemballage til genbrug](#)") udarbejdet for Danmarks Naturfredningsforening. Rapporten viser, at der er behov for de rette politiske rammebetingelser, hvis genbrugsløsninger skal udbredes i stor skala, herunder nationale mål.

ANBEFALING: INDFØR KRAV OM GENBRUGSMULIGHED VED TAKE-AWAY

VI ANBEFALER	HVORFOR?
<ul style="list-style-type: none"> ○ STIL KRAV OM, AT GENBRUGELIGT EMBALLAGE SKAL TILBYDES VED TAKE-AWAY<ul style="list-style-type: none"> • Indførelse af et lovgivningsmæssigt krav om, at caféer og restauranter skal tilbyde en genbrugelig (vaskbar) emballage til take-away mad og drikke, som ikke må være dyrere end eventuelle engangsalternativer, der fortsat tilbydes.	<ul style="list-style-type: none"> • Take-away emballager udgør et særligt problem ift. forurening af natur og havmiljø: Emballager til take-away mad og drikke er i toppen af listen over affald i den danske natur og udgør størstedelen af plastikforurening i havet på globalt plan. • Genbrugskrav indført i Tyskland og på vej i andre lande: Fra 2023 skal alle cafeer og restauranter i Tyskland tilbyde kunderne et genbrugeligt alternativ og lignende krav er på vej i Estland og Holland. • Danskerne vil gerne flere genbrugsløsninger: Undersøgelser udført for Plastic Change og Oceana viser, at danskerne er overvejende positive overfor anvendelse af mere genbrugsemballage eksempelvis til take-away og gerne ser politiske tiltag, der kan fremme dette. Hele 75 % af adspurgte danskere mener, at der skal stilles krav om genbrugelig emballage ved take-away.

BAGGRUND: MILJØGEVINSTER VED GENBRUG

- **CO2-gevinster**

Forebyggelse af emballageaffald vil føre til CO2-besparelser. Den største gevinst findes ved at reducere forbruget. Reduktion af et ton jomfrueligt plastik estimeres at give en global CO2e-besparelse på ca. 3,2 tons. Dertil kommer CO2-besparelserne forbundet med udledningerne, såfremt plastikken afbrændes. Til sammenligning giver 1 ton genanvendt plastik en estimeret global CO2e-besparelse på 1,8 tons ([Miljøministeriet, 2021](#)).

- **Mindre træk på naturressourcer**

Livscyklusanalyser viser, at genbrugelige emballager har en positiv miljøgevinst i sammenligning med engangsalternativer, når de bruges et vist antal gange. Genbrugelig emballage er sædvanligvis mere robust end engangsemballage og derfor tungere, hvorfor fremstilling af genbrugelig emballage generelt er mere miljøbelastende end tilsvarende engangsemballage. Genbrugelig emballage indhenter dog hurtigt engangsemballage allerede efter få genbrugscyklusser på både miljø og økonomi ([PlanMiljø & Nordic Sustainability, 2021](#)).

- **Reducere affald i natur og havmiljø**

Lukkede retursystemer, som eksempelvis pantsystemer, hvor materialerne bliver vasket og genbrugt frem for genanvendt, har ikke blot en ressourcegevinst, men er også et meget effektivt værktøj til at forhindre, at emballager ender i naturen, herunder særligt i havmiljøet. Det danske flaskepantsystem er et verdenskendt eksempel på dette.

Genbrug som den CO2-mæssigt bedste løsning illustreret i cyklusser før miljøgevinsten er større end ved engangsemballage samt CO2-besparelse

	Antal cyklusser	CO2-besparelse
Transport-emballage til e-handel Re-Pack vs. tilsvarende papkasse	2	Efter 20 cyklusser har en enkelt Re-Pack pose sparet 3,5 kg CO2 og 3 kg skrald vs. en papkasse. Det er en CO2 reduktion på 80 %.
Transport-emballage til e-handel RE-ZIP vs. tilsvarende engangsplastikpose	10	En enkelt større RE-ZIP pose har en CO2 besparelse på 1,5 kg (67 %) efter 30 cyklusser i sammenligning med en engangs plastpose
Transport-emballage til e-handel Cirqle vs. tilsvarende engangspapkasse med isolering	7	Efter 100 cyklusser har en Cirqle-kassen sparet 251 kg CO2 og ca. 200 kg papaffald. Det svarer til 90 % CO2 besparelse over 100 cyklusser.
Takeaway-emballage ReCIRCLE vs. tilsvarende engangstakeaway	7-20	Madboksen har en CO2 besparelse ved 200 ganges brug fra 16 til +30 kg CO2 per måltid vs. mest anvendte engangsmaterialer.
Takeaway-emballage Kleenhub vs. tilsvarende engangstakeaway	24 (boksen)	I kopens levetid (1000 cyklusser) spares der 60,8 kg CO2e - Reduktion på 96,5 % vs. engangskopper. Boksen sparer 157 kg CO2 i sin levetid.
Kosmetik –og hygiejne-emballage Cozies genbrugelige beholdere vs. tilsvarende engangsbeholdere	N/A	79 % CO2 sparet for hvert genbrugt beholder

* Materialer i rækkefølge efter besparelse (mindst til størst) pap, PLA, EPS, sulkkerrør og PET plastik.

BAGGRUND: MÅL OG LOVGIVNING I ANDRE EU LANDE

FRANKRIG

- **Mål: 5 % af al emballage på det franske marked skal være genbrugeligt i 2023 stigende til 10 % i 2027.** System for udvidet producentansvar (EPR) med fokus på affaldsforebyggelse og genbrug: Emballageproducenter er ansvarlige for efterlevelse af nationale genbrugsmål. Samtidig stilles krav om min. 2 % af EPR-bidrag skal gå til udvikling af genbrugsløsninger. **LINK:** [French anti-waste and circular economy law LOI n° 2020-105 du 10 février 2020 \(Artikel 7, 9, 67, 72\) & “the anti-waste law in the daily lives of the French people, what does that mean in practice? - EN summary”](#)
- **Mål: Fuld udfasning af engangsplastemballage i Frankrig inden 2040.** Der fastsættes 5-årige delmål for **reduktion, genbrug og genanvendelse.** **LINK:** [“Plastic packaging in France reduction, reuse and recycling potential by 2025 – EN summary report”](#)
- **Understøttende lovgivning, fx:** Fra 1.1.2022 bliver plastemballage til frugt og grønt forbudt. Fra 1.1. 2023 skal der anvendes genbrugeligt service i alle restauranter og cafeer. Senest 1.1.2025 vil plastbeholdere blive forbudt i skolekantiner ([French anti-waste law, Artikel 77](#))

SVERIGE

- **Mål: Andelen af genbrugelige emballager på det svenske marked skal stige med mindst 20 % fra 2022 til 2026 og mindst 30 % fra 2022 til 2030.** Producenter skal i regi af det udvidet producentansvar på emballage indberette oplysninger om mængden af genbrugelig emballage, der sættes på markedet. **LINK:** [Återanvändning av förpackningar - Sveriges miljömål \(sverigesmiljomal.se\)](#)

TYSKLAND

- **Mål: Mindst 70 % af drikkevareemballager på tyske marked skal være genbrugelige i 2022.**
- **Understøttende lovgivning: Fra 2023, skal caféer og restauranter tilbyde kunderne en genbrugelig emballage til deres mad og drikke to-go.** Den genbrugelige løsning må ikke være dyrere end eventuelle engangsalternativer, der fortsat tilbydes. **LINK:** [Gesetzentwurf der Bundesregierung \(Artikel 33\)](#)

IRLAND

- **Mål: Fuld udfasning af engangskaffekopper og skift til genbrugelige kopper.** Fuld udfasning testes først i udvalgte store byer og på universiteter.
- **Understøttende lovgivning:** Fra 1.1.2022 indføres en ”latte levy” (afgift på engangskopper) med mulig udvidelse til beholdere til kolde drikke og fødevarer. Forbud mod brug af engangsservice i caféer og restauranter. **LINK:** [gov.ie - Waste Action Plan for a Circular Economy \(www.gov.ie\)](#)